

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce: A. I.**, zastoupen JUDr. Martou Čihákovou, advokátkou, se sídlem Masarykova 43, Ústí nad Labem, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. 10. 2004, č. j. 14 Az 401/2003 - 48,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá**.
- II.** Ministerstvu vnitra **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené zástupkyni žalobce, advokátce JUDr. Martě Čihákové, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti v částce 1075 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra (dále též „žalovaný“) ze dne 9. 9. 2003, č. j. OAM - 3023/VL - 10 -C04 - 2003, nebyl žalobci udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Polici ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Zároveň žalovaný rozhodl, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 citovaného zákona. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobce neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, která by správní orgán vedla k závěru, že byl ve vlasti pronásledován nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů taxativně stanovených zákonem o azylu.

Zdůraznil, že žalobcovy potíže s neznámými osobami, které jej pod pohrůzkou fyzického násilí chtěly přinutit ke změně svědecké výpovědi, nelze těmto důvodům podřadit.

Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce v zákonné lhůtě žalobu, kterou napadl rozhodnutí správního orgánu v celém rozsahu. O žalobě rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 26. 10. 2004, č. j. 14 Az 401/2003 - 48, tak, že žalobu zamítl. V odůvodnění svého rozsudku krajský soud uvedl, že z obsahu spisu vyplývá, že jediným důvodem žádosti o azyl byly potíže žalobce se soukromými osobami (mafii) v domovském státě, kdy mu bylo vyhrožováno jako svědkovi krádeže majetku v březnu 2003 v konzervárně, kde pracoval jako strážný. Žalobce se nedomáhal ochrany od orgánů domovského státu a jednání soukromých osob nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž namítl, že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí, čímž porušil povinnost mu danou § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, a v důsledku toho i nesprávně posoudil jeho žádost o azyl. Dále uvedl, že důkazy, které si správní orgán opatřil před vydáním rozhodnutí, nebyly úplné, došlo tak opětovně k porušení ustanovení § 32 odst. 1 a § 34 odst. 1 uvedeného zákona a správní orgán tak nemohl správně usuzovat na skutkové a právní otázky, které pro své rozhodnutí potřebuje zodpovědět. Rozhodnutí správního orgánu pak podle žalobce nevyplývá ze zjištěných podkladů, tj. chybí zde logická vazba mezi rozhodnutím a podklady pro ně, a správní orgán rovněž nedostatečně objasnil důvody, které ho vedly k vydání rozhodnutí, a tím porušil povinnost, kterou mu ukládá § 47 odst. 3 správního řádu. Žalobce pak znovu zopakoval, že svoji zemi původu opustil z důvodu opodstatněné obavy o svůj život. Na Ukrajině totiž pracoval jako strážný v konzervárně, kde došlo ke krádeži majetku a jemu jako svědkovi krádeže bylo vyhrožováno mafii, že v případě nepropuštění zadržených zlodějů, které předal policii, bude fyzicky zlikvidován. Z obavy o svůj život vycestoval do České republiky.

Usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 14 Az 401/2003 - 62 ze dne 14. 1. 2005 byla zástupkyní stěžovatele pro řízení o kasační stížnosti ustanovena advokátka JUDr. Marta Čiháková. Ustanovená advokátka doplnila kasační stížnost podáním ze dne 24. 1. 2005, v němž znovu poukázala na to, že v souvislosti se zadržením zlodějů v konzervárně bylo stěžovateli vyhrožováno likvidací, byli ohrožováni jeho příbuzní, proto byl nucen ze země odejít i s odkazem na jejich bezpečnost. Ohrožování a výhrůžky byly zcela konkrétní povahy a vzbuzovaly u stěžovatele obavu z jejich splnění. Rovněž bylo v kasační stížnosti poukázáno na vady procesního řízení, spočívající v nedostatečném zajištění možnosti obrany stěžovatele s přibráním tlumočnicka v jeho rodné řeči a paušálním zajištěním osoby tlumočnicka rusky mluvícího. Stěžovatel proto neměl možnost podrobným způsobem rozvést důvody, které jej vedly k jeho rozhodnutí podrobně popsat situaci, v níž se nacházel. Pochybení krajského soudu spatřuje i v tom, že si neověřil žádným způsobem jeho tvrzení, pouze je paušálně odmítl. Domnívá se, že jsou dány i důvody azylu podle § 14 zákona o azylu, tedy důvody humanitárního azylu. Odmítá to, že svoje důvody předestřel pouze jako obecné, pokud jsou takto chápány, potom je to pouze proto, že neměl možnost komunikace za pomoci tlumočnicka z ukrajinštiny, a tím byly jeho jazykové možnosti a následná komunikace značně omezená. Podle stěžovatele je dán důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a navrhl, aby rozsudek krajského soudu byl zrušen a věc tomuto soudu vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, v níž uvedl, že stěžovatel již v žádosti o udělení azylu uvedl, že je schopen se dorozumět v ruském jazyce a pohovor s ním byl na jeho žádost proveden v ruském jazyce za přítomnosti kvalifikované tlumočnice ruského jazyka, s jejíž osobou projevil stěžovatel souhlas. Stěžovatel s obsahem protokolu o pohovoru souhlasil a nežádal doplnění ani změny, což svým podpisem potvrdil. Důvody uváděné stěžovatelem pro udělení azylu (jeho obava z neznámých osob, které mu vyhrožovaly fyzickým násilím, a legalizace pobytu v České republice, neboť mu bylo uděleno rozhodnutí o správním vyhoštění) nelze podřadit pod zákonné důvody pro udělení azylu. Právní úpravu pobytu cizinců na území České republiky obsahuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, jehož institutu měl stěžovatel možnost využít. Žalovaný proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas. Jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, stěžovatel je zastoupen advokátem.

Nejvyšší správní soud napadené soudní rozhodnutí přezkoumal v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatňuje ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně uplatnil stížní důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Z obsahu kasační stížnosti však lze dovodit, že byl uplatněn i důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. tj. vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Pokud jde o námitky vad řízení před žalovaným, které stěžovatel uplatnil z kasačního důvodu podávaného podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., pak i tyto námitky by mohly být v řízení o kasační stížnosti úspěšně namítány pouze tehdy, pokud by se jednalo o vady správního řízení, které již byly řádně uplatněny v řízení před krajským soudem, mohl-li tak stěžovatel učinit; stěžovatel tak vady řízení před žalovaným nemůže poprvé namítat až v řízení o kasační stížnosti (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Stěžovatel sice v žalobě proti rozhodnutí správního orgánu namítal nedostatečná skutková zjištění ve správním řízení, svoje námitky v kasační stížnosti však nijak nekonkretizoval, pouze citoval některá ustanovení správního řádu. Takovéto blíže nekonkretizované námitky nelze považovat za řádně uplatněný důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., takže Nejvyšší správní soud musel vyjít z toho, že v této části není kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

Rovněž námitku stěžovatele, že ve správním řízení nebyl pohovor s ním proveden prostřednictvím tlumočnicka v jeho rodném jazyce (tj. ukrajinštině), neshledal Nejvyšší správní soud důvodnou, neboť z obsahu spisu vyplývá, že stěžovatel souhlasil s tím,

aby pohovor byl proveden prostřednictvím tlumočnicka z jazyka ruského. Ostatně kasační stížnost bylo nutno i v této části považovat za nepřijatelnou, neboť se opírá o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

V případě potíží stěžovatele se soukromými osobami, které mu vyhrožovaly jako svědkovi krádeže majetku v konzervárně, kde pracoval jako strážný, již krajský soud správně poukázal na to, že jednání soukromých osob nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Nejde o pronásledování za uplatňování politických práv a svobod (§ 12 písm. a/ zákona o azylu) a rovněž se nejedná o případ ustanovení § 12 písm. b/ zákona o azylu, podle něhož se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má.

V případě udělení tzv. humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, ten lze udělit pouze v případě hodného zvláštního zřetele, přičemž zákon nestanoví podmínky pro jeho udělení. Proto na něj není právní nárok a zůstává tak pouze na režimu správního uvážení posoudit důvody žadatele o azyl. Jak vyplynulo ze správního spisu, žalovaný zkoumal, zda v případě stěžovatele nebyly dány důvody pro udělení humanitárního azylu, a dospěl k závěru, že tomu tak není. Udělení azylu je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi, a pokud sám z toho nedovodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména když stěžovatel ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu sám neuváděl. Ostatně námitku, že mu měl být udělen humanitární azyl, stěžovatel neuvedl ve své žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, proto i v této části je kasační stížnost nepřijatelná ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud rozhodl o vlastní kasační stížnosti, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatel, který neměl v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto bylo rozhodnuto tak, že Ministerstvu vnitra se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovateli byla usnesením krajského soudu pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupkyní advokátka JUDr. Marta Čiháková. Ustanovená advokátka k výzvě soudu svoje náklady spojené se zastoupením stěžovatele nevyčísnila, Nejvyšší správní soud ji proto podle obsahu spisu přiznal odměnu za jeden úkon spočívající v písemném podání soudu podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů, s připočtením jednoho režijního paušálu v částce 75 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. května 2006

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu